

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки

Кафедра економічної та соціальної географії

СИЛАБУС

вибіркової навчальної дисципліни

РЕГІОНАЛЬНА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНА СТАТИСТИКА

підготовки _____ магістр_____

галузі знань _____ 10 Природничі науки_____

спеціальності _____ 106 Географія _____

освітньо-професійна програма _Економічна та соціальна географія_

Силабус навчальної дисципліни “Регіональна соціально-економічна статистика” для студентів галузі знань 10 Природничі науки, спеціальності 106 Географія, освітньо-професійної програми Економічна та соціальна географія.

Розробник: к. геогр. н., доц. кафедри економічної та соціальної географії
Поручинська І. В.

Силабус навчальної дисципліни затверджений на засіданні кафедри економічної та соціальної географії
протокол № 1 від 27 серпня 2020 р.

В. о. завідувача кафедри: (Маковецька Л. О.)

I. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	Галузь знань: 10 Природничі науки, Спеціальність: 106 Географія Освітньо-професійна програма: Економічна та соціальна географія Магістр	Вибіркова
Кількість годин/кредитів 180/6		Рік навчання 1-ий
		Семестр 2-ий
		Лекції 22 год.
ІНДЗ: <u>немає</u>		Практичні (семінарські) 22 год.
		Самостійна робота 124 год.
		Консультації 12 год.
	Форма контролю: <u>залік</u>	

Таблиця 2

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форма навчання	Галузь знань: 10 Природничі науки, Спеціальність: 106 Географія Освітньо-професійна програма: Економічна та соціальна географія Магістр	Вибіркова
Кількість годин/кредитів 180/6		Рік навчання 1-ий
		Семестр 2-ий
		Лекції 12 год.
ІНДЗ: <u>немає</u>		Практичні (семінарські) 8 год.
		Самостійна робота 138 год.
		Консультації 22 год.
	Форма контролю: <u>залік</u>	

II. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Таблиця 3

Викладач	Поручинська Ірина Володимирівна
Науковий ступінь	Кандидат географічних наук
Вчене звання	Доцент
Посада	Доцент кафедри економічної та соціальної географії
Контактна інформація	тел. +380992074199, e-mail rinaporuchynska@gmail.com
Дні занять	

III. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Анотація курсу

Дисципліна «Регіональна соціально-економічна статистика» є складовою частиною дисциплін вільного вибору студента. Предметом вивчення навчальної дисципліни є дослідження соціально-економічних явищ і процесів, застосування основних статистичних методів в соціально-економічній статистиці.

Мета і завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Регіональна соціально-економічна статистика» є формування базових уявлень про сучасний стан та перспективи розвитку соціально-економічної статистики, можливості застосування статистичної інформації для соціологічного аналізу різних сфер суспільного життя.

Основні завдання курсу:

- навчитися збирати, опрацювати, узагальнювати та аналізувати статистичну інформацію щодо масових соціально-економічних явищ і процесів, які відбуваються в суспільстві;
- здійснювати розроблення, вдосконалення і впровадження статистичної методології у практиці, яка базується на результатах наукових досліджень, міжнародних стандартах та рекомендаціях.

Результати навчання

У результаті вивчення дисципліни студенти мають здобути наступні практичні навички та уміння:

Інтегральна компетентність (ІНТ): здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми комплексного регіонального соціально-економічного дослідження, що передбачає застосування різноманітних підходів та методів соціально-економічної статистики.

Загальні компетентності (ЗК): здатність використовувати у професійній діяльності знання з галузей природничих, соціально-гуманітарних та економічних наук; здатність вирішувати проблеми у професійній діяльності на основі абстрактного мислення, аналізу, синтезу та прогнозу; здатність до пошуку, обробки і аналізу інформації з різних джерел, що необхідна для розв'язування наукових і професійних завдань.

Фахові компетентності (ФК): здатність до використання принципів, методів та організаційних процедур дослідницької та/або інноваційної діяльності; здатність розуміти проблеми сучасних методів наукового дослідження, використовувати традиційні та новітні інформаційно-комунікаційні технології; здатність складати практичні рекомендації щодо використання результатів наукових досліджень.

Знати: методологічні основи концепцій і класифікацій економіко-статистичних групувань, принципи статистичної конкретизації системи показників різних областей регіональної соціально-економічної статистики, методи їх виміру і розрахунку, а також взаємозв'язок і зміст основних рахунків.

Вміти: складати плани статистичного дослідження реальної економічної ситуації, формувати коло характерних показників, проводити цілеспрямований статистичний аналіз із застосуванням відповідних методів, змістовно інтерпретувати отримані статистичні показники на базі своїх

професійних уявлень і навичок, використовувати опубліковані в статистичних щорічниках доні в якості інформаційної основи при формуванні планів та програм регіонального розвитку.

Структура навчальної дисципліни

Таблиця 4

Структура навчальної дисципліни для денної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лекції.	Практичні роботи.	Самостійна робота	Консультації	Форма контролю */ Бали
Змістовий модуль 1. Теорія та методологія статистичного аналізу соціально-економічних явищ і процесів						
Тема 1. Предмет і метод статистики	14	2	2	10	-	ДС/5
Тема 2. Статистичне спостереження	14	2	2	10	-	ІРС/5
Тема 3. Зведення, класифікації та групування статистичних даних	16	2	2	10	2	РЗ/5
Тема 4. Статистичні показники	14	2	2	10	-	РЗ/5
Тема 5. Методи аналізу кореляційних зв'язків	16	2	2	10	2	РЗ/5
Тема 6. Графічні методи зображення статистичних даних	16	2	2	10	2	РЗ/5
Модульна контрольна робота 1						МКР/30
Разом за змістовим модулем 1	90	12	12	60	6	60
Змістовий модуль 2. Економічна та соціальна статистика						
Тема 7. Статистика ринку та цін	18	2	2	12	2	ІРС/2
Тема 8. Статистика праці	18	2	2	12	2	РЗ/2
Тема 9. Статистика населення	18	2	2	12	2	РЗ/2
Тема 10. Статистика національного багатства	16	2	2	12	-	ДС,РЗ/2
Тема 11. Статистика економічної діяльності	20	2	2	16	-	РЗ/2
Модульна контрольна робота 2						30
Разом за змістовим модулем 2	90	10	10	64	6	40
Всього годин/Балів	180	22	22	124	12	100

*Форма контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв'язування задач / кейсів, ІНДЗ / ІРС – індивідуальне завдання / індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, МКР / КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

Структура навчальної дисципліни для заочної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лекції.	Практичні роботи.	Самостійна робота	Консультації	Форма контролю */ Бали
Тема 1. Предмет і метод статистики	22	2	-	20	-	ДС/4
Тема 2. Статистичне спостереження	28	2	2	22	2	ІРС/4
Тема 3. Зведення, класифікації та групування статистичних даних	30	2	2	24	2	РЗ/5
Тема 4. Статистичні показники	28	2	-	24	2	РЗ/4
Тема 5. Методи аналізу кореляційних зв'язків	30	2	2	24	2	РЗ/5
Тема 6. Графічні методи зображення статистичних даних	30	2	2	24	2	ІРС/4
Модульна контрольна робота						60
Всього годин / Балів	180	12	8	138	14	100

*Форма контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв'язування задач / кейсів, ІНДЗ / ІРС – індивідуальне завдання / індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, МКР / КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

Завдання для самостійного опрацювання

Таблиця 6

№ з/п	Тема
1	Сучасна організація статистики в Україні
2	Помилки статистичного спостереження
3	Статистичні таблиці як метод наочного викладення статистичних даних
4	Прогнозування на основі рядів динаміки
5	Системи співзалежних індексів
6	Вивчення форми розподілу
7	Організація вибіркового спостереження
8	Модель кореляційно-регресійного аналізу
9	Графіки рядів розподілу
10	Графіки динаміки

ІV. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика викладача щодо студента

Для одержання високого рейтингу необхідно виконувати наступні умови:

- не пропускати навчальні заняття, не спізнюватися на них та не займатися сторонніми справами на заняттях;
- чітко й вчасно виконувати навчальні завдання та завдання для самостійної роботи;
- брати участь у контрольних заходах (поточний, модульний, підсумковий та контроль самостійної роботи).

За об'єктивних причин (наприклад, хвороба) навчання може відбуватись в он-лайн формі (змішана форма навчання) за погодженням із деканатом та керівником курсу.

Політика щодо академічної доброчесності

Прослуховуючи цей курс, Ви погодились виконувати положення принципів академічної доброчесності:

- виконувати всі поточні завдання та підсумковий контроль самостійно без допомоги сторонніх осіб;
- списування під час контрольних заходів (в т. ч. із використанням мобільних пристроїв) заборонено;
- надавати для оцінювання лише результати власної роботи;
- не публікувати відповіді на питання, що використовуються в рамках курсу для оцінювання знань студентів.

Політика щодо дедлайнів та перескладання

Самостійно вивчати матеріал пропущеного заняття, за умов не виконання завдань практичного або лабораторного занять відпрацювати їх під керівництвом викладача та захистити у час передбачений графіком консультацій викладача.

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (до -50 %). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин.

V. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Рейтингову кількість балів здобувача освіти формують бали, отримані за модульні контрольні роботи, (максимум – 60 балів) та виконання завдань тем змістових модулів (максимум – 40 балів).

До модульної контрольної роботи допускаються здобувачі освіти, які опрацювали весь обсяг теоретичного матеріалу в т.ч. і матеріал самостійно, виконали практичні роботи.

Форма підсумкового контролю – залік.

На іспит виносяться основні питання, типові та комплексні задачі, ситуації, завдання, що потребують творчої відповіді та уміння синтезувати отриманні знання і застосовувати їх під час розв'язання практичних задач.

До екзамену не допускається здобувач вищої освіти, який набрав менше ніж 20 балів за навчальну роботу впродовж семестру, не виконав і не здав усі практичні завдання, не відвідував без поважних причин більшу частину лекцій.

Орієнтований перелік питань до екзамену

1. Сучасний стан глобальної статистичної системи.
2. Структура статистичної науки.
3. Статистичні показники.
4. Система показників РСЕС.
5. Найважливіші класифікації, групування РСЕС.

6. Суть і види статистичних показників.
7. Абсолютні статистичні величини, їх види та одиниці вимірювання.
8. Відносні величини та їх значення.
9. Форми вираження відносних величин.
10. Суть і призначення середніх величин в економічному аналізі.
11. Види середніх величин.
12. Структурні середня – мода і медіана.
13. Поняття і складові елементи ряду динаміки.
14. Види рядів динаміки.
15. Абсолютні та відносні характеристики інтенсивності динаміки.
16. Тенденції розвитку в рядах динаміки соціально-економічних явищ.
17. Сезонні коливання, методи їх вимірювання.
18. Загальні поняття про систему національних рахунків.
19. Характеристика основних рахунків адаптованої СНР України.
20. Міжнародні статистичні класифікації.
21. Основні концепції, показники, визначення системи національних рахунків.
22. Класифікація рахунків.
23. Зміст та структура версії СНР, яка використовується в Україні.
24. Поняття про валовий внутрішній продукт (ВВП) і методи його розрахунку.
25. Обчислення показників ВВП.
26. Міжгалузевий баланс (МГБ).
27. Схема міжгалузевого балансу.
28. Техніка побудови міжгалузевого балансу.
29. Поняття національного багатства, значення і задачі його статистичного вивчення.
30. Класифікація й групування, які використовуються при вивченні національного майна.
31. Методи кількісної оцінки елементів національного багатства в поточних і порівняльних цінах.
32. Поняття основних фондів, їх класифікація.
33. Показники, які використовуються в аналізі основних фондів.
34. Індексний метод.
35. Поняття оборотного капіталу і його складових.
36. Показники використання оборотного капіталу.
37. Система показників статистики зовнішньоекономічних зв'язків.
38. Митна статистика як інформаційна база статистики зовнішньої торгівлі.
39. Визначення експорту й імпорту.
40. Показники статистики зовнішньої торгівлі товарами і послугами.
41. Поняття і сутність цін.
42. Методи розрахунку й аналізу індексів цін.
43. Стан і динаміка зовнішньої торгівлі України.
44. Населення як об'єкт статистичного вивчення.
45. Джерела даних про населення.
46. Основні групування населення.
47. Вивчення природного та механічного руху населення.

48. Основні показники статистичного ринку праці, зайнятості, безробіття.
49. Міграція робочої сили.
50. Напрямки міжнародної міграції робочої сили.
51. Динаміка зайнятості в Україні.
52. Показники наявності, використання, руху робочої сили.
53. Поняття продуктивності праці. Задачі її статистичного вивчення.
54. Статистичні методи виміру продуктивності праці.
55. Виплати соціального характеру.
56. Показники середнього рівня оплати праці.
57. Система соціально-економічних індикаторів, що характеризують рівень життя населення.
58. Статистика доходів населення.
59. Статистика споживання населенням товарів і послуг.
60. Узагальнюючі показники рівня життя населення.

VI. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Навчальна дисципліна оцінюється за 100 бальною шкалою. Переведення балів внутрішньої 100 бальної шкали в національну шкалу здійснюється наступним чином:

Таблиця 7

Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Не зараховано

VII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Бродський Я. С. Статистика. Ймовірність. Комбінаторика. Навчальний посібник. Тернопіль: Навчальна книга - Богдан. 2014. 544 с.
2. Гетало А. В., Борух В. О. Економічна статистика: Навч. посібник К.: ТОВ „УВПУ „Екс Об”, 2002. 214 с.
3. Гончарук А. Г. Основи статистики: Навч. посібник. К.: ТОВ „Центр учбової літератури”, 2004. 148 с.
4. Горкавий В. К. Статистика. Навчальний посібник. К.: Алерта. 2012. 608 с.
5. Коцан Н. Н. Теорія статистики: збірник задач для самостійного розв’язування / Н. Н. Коцан. – Луцьк: Вежа, 2008. – 98 с.
6. Кремень В. М., Кремень О. І. Фінансова статистика. К.: Центр навчальної літератури. 2019. 368 с.
7. Кушнір Н. Б. Статистика. К.: Центр навчальної літератури. 2019. 208 с.

8. Мармоза А. Т. Теорія статистики. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 592 с.
9. Мармоза А. Т. Статистика: Підручник. К: Ельга, КНТ, 2009. 896 с.
10. Матковський С. О., Гальків Л. І., Гринькевич О. С. Статистика: Навчальний посібник. Львів.: “Новий Світ”, 2009. 430 с.
11. Поручинська І. В., В. І. Поручинський, м. Бабій. Статистичне дослідження галузі рослинництва Луцького району Волинської області [Текст]. *Молодий вчений*. 2020. № 7. С. 139-142.
12. Поручинська І. В., Поручинський В. І. Суспільно-географічна ситуація у Волинській області. Сучасний екологічний стан та перспективи екологічно безпечного стійкого розвитку Волинської області : колект. Монографія / [В. О. Фесюк, С.О. Пугач, А. М. Слащук [та ін.] ; за наук. Ред. В. О. Фесюка. К., ТОВ «ПІДПРИЄМСТВО «ВІ ЕН ЕЙ» : 2016. С. 52-63.
13. Поручинська І. В., Поручинський В. І., Слащук А. М., Король П. П. Демографічна ситуація Північно-Західного економічного району: оцінка стану, акценти державного регулювання. Монографія. Луцьк. 2020. 150 с.
14. Поручинська І. В., Поручинський В. І. Регіональна соціально-економічна статистика: методичні рекомендації до практичних робіт. Луцьк: ПП Іванюк В. П., 2018. 32 с.
15. Тринько Р. І., Стадник М. Є. Основи теоретичної і прикладної статистики. Навчальний посібник. К.: Знання. 2011. 397 с.
16. Ткач Є. І., Сторожук В. Загальна теорія статистики: Підручник. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 442 с.
17. Шкурупій О. В., Строчихін Ю. Ф., Вишневецька Л. І. Митна статистика. Практикум. К.: Центр навчальної літератури. 2017. 224 с.